

efter dens Hartkorn, men overlod det til Communen selv at ligge det paa den Maade, som den indenfor sine Grændser fandt at være den rigtigste. Med Hensyn til Indkomstskatten har man jo f. Ex. meent, at Communerne vare et heldigt Mellemled imellem Administrationen og de enkelte Borgere, der skulde udrede Skatten, og jeg troer, at det samme Princip med Held kan blive anvendt her; dette skal jeg henstille til Overveelse. — Skulde der blive ansat lønede Medhjælpere til Udførelsen af de Forretninger, som det tidligere har paaligget Sognepræsten at udføre med Hensyn til Skole- og Fattigvæsenet, forekommer det mig, at Sognepræsten, naar Loven fritager ham for disse Forretninger, til Gjengjæld bør give et Bidrag til at faae dem udførte; men da der nu foreligger et Lovforslag angaaende Geistlighedens Lønning, indbragt af et Medlem af Thinget, mener jeg, at man kan tage det fornødne Hensyn hertil under denne Lovs Behandling, og jeg skal derfor her kun anthydningsviis nævne dette. — Jeg seer ikke, at der fra mit Standpunkt er Anledning til at høre mig videre, da Lovudkastet, endog i en overordentlig Detail, er gennemgaaet af tidligere ærede Talere, og da det kun vilde være at opholde Thingets Tid at gjentage, hvad der allerede er sagt.

J. A. Hansen: Der er nogle enkelte Punkter, med Hensyn til hvilke jeg finder mig opfordret til at høre mig naaget den lange Forhandling, som allerede har fundet Steb over det foreliggende Lovudkast. — Det har været mig kjær at lægge Mærke til, at ingen af de ærede Talere har havt noget Væsentligt at indvende imod Sammensætningen af de nuværende Amtsraad, men Alle have fundet denne saa god, at man har været vel tilfreds med, at det her foreslaaes, at der gives Amtsraadene en større Myndighed, ja, man har endog udtalt sig for, at denne Myndighed var for ringe; at man skulde give dem en endnu større Myndighed, end Lovudkastet tilfigter. Dernæst har jeg lagt Mærke til, at de ærede Medlemmer for Sorø Amts Afd. Valgkreds (Holstein-Holsteinborg) og for Viborg Amts Afd. Valgkreds (Rjær), som begge have udtalt sig udførligt om Lovudkastet, i alt Væsentligt have

været enige, og det viser sig deraf, at det er aldeles rigtigt, at de store og de mindre Landbrugere have væsentlige Interesser tilføjes, samt at de i fuldkommen Enighed kunne samvirke til at fremme disse. Da vi nu engang have maattet gaae ind paa at opgive et væsentligt Punkt af Grundloven af 5te Juni 1849, er det dog altid en Trøst midt i Sorgen, at det ved denne Lovs Behandling viser sig som Virkeligt for vore Dine, at disse to Classer, som tidligere vare afsvigende, kunne gaae sammen og kunne samvirke i meget væsentlige Spørgsmaal. — Jeg skal i Almindelighed udtale, at jeg i alt Væsentligt kan tiltræde, hvad der er fremkommet fra flere Talere om en større Myndighed for Sogneforstanderskaberne og for Amtsraadene, og jeg skal derfor ikke opholde mig videre derved. Jeg er navnlig enig i, at den Frihed, der er givet Sogneforstanderskaberne, er for indskrænket, og at man har sat Amtsraadene altfor meget over dem i forskjellige Retninger, hvor jeg ikke troer, man behøver at have et saadant overordnet Tilsyn. — Jeg er ligeledes aldeles enig med de ærede Talere, som have meent, at, om man end maa beholde Sognepræstens Tilsyn med Skoleundervisningen og Lærernes Embedsførelse, skal man ikke iøvrigt give ham en saadan Ret til Controlering af Sogneforstanderskabet, som her er foreslaaet. Dernæst vil jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det vistnok kunde være ganske rigtigt, at Præsten med Hensyn til Tilsynet med Undervisningen og Lærernes Embedsførelse stilledes paa Landet, ligesom han vil blive stillet i Rjbstæderne efter det Udcast, som er forelagt for disses Vedkommende, nemlig saaledes, at nogle valgte Borgere ved Siden af ham skulle udføre disse Forretninger. Jeg mener, at man, naar man fremdeles skal beholde Præsten ved dette Tilsyn, kunde i Lighed dermed lade Sogneforstanderskabet vælge tvende Mænd — hvoraf idetmindste den Eine maatte være Medlem af Sogneforstanderskabet —, som stode ved Siden af ham og skulde deeltage med ham i Udførelsen af dette Tilsyn; dette vilde jeg ansee for mere betryggende, end naar Præsten bliver ved at staae alene. — Efter hvad jeg her har anført, vil jeg først henholde mig til Ud-